دریچه

مشارکت با مطالبات انباشت‌شده

علیرضا زالی
رییس سازمان نظام‌پزشکی

● اگر امروزه در خودکفایی و خوداتکایی در عرصه پزشکی کشور، بر خود می‌بالیم، بخش عمده‌ای از آن در سایه تلاش جامعه پزشکی در اقصی نقاط کشور بوده است. اما سوال این است که چقدر ما قدرشناس این حرکت‌های بزرگ ملی از سوی جامعه پزشکی بوده‌ایم؟ مجموعه جامعه پزشکی با نگاهی به عرصه سلامت ملی که همانا ارتقای سلامت آحاد ایرانیان است، مترصد حل مشکلات عاجل معیشتی و رفاهی خود هستند. متاسفانه سناریوی خطرناکی در سال‌های اخیر شکل گرفته که بین حل مشکلات رفاهی، معیشتی و حرفه‌ای جامعه پزشکی و رسیدن به مشکلات مردم به نوعی تقابل ساختگی وجود دارد؛ این در حالی است که همواره مردم فهیم کشور از این موضوع پشتیبانی کرده‌اند که اقشار تحصیلکرده کشور از جمله پزشکان از جایگاه ممتاز و مناسبی برخوردار باشند. از طرف دیگر اگر امروز دغدغه خاطر یک پزشک مشکلات عاجل صنفی، رفاهی و حرفه‌ای باشد بالطبع این موضوع در میزان عملکرد مطلوب حرفه‌ای او نیز تاثیرات منفی خواهد گذاشت. اما اگر جامعه پزشکی با طیب خاطر، بدون نگرانی به آینده خود و مشکلات صنفی و رفاهی خود در مدار نظام سلامت، اقدامات خود را در جهت حل مشکلات بهداشتی درمانی انجام دهد، مطمئنا کارآیی وی چند برابر خواهد شد. از طرف دیگر امروزه گروه جوان پزشکی در شرایطی که قصد دارند فعالیت حرفه‌ای خود را آغاز کنند، به دلیل مشکلات فراوان اقتصادی نمی‌توانند که از ابتدا با مسیری حمایتی و تسهیل یافته حرکت خود را شروع کنند؛ به‌طوری که امروز اگر قرار باشد یک پزشک جوان به تاسیس مطب اقدام کند، به دلیل نداشتن نقدینگی کافی و عدم وجود سازوکارهای حمایتی، مجبور به استفاده از وام بانک‌ها با سودهای قابل توجه است. همچنین از آنجا که عملا در ابتدای کار امکان رسیدن به دستاوردهای پزشکی غیرممکن است، گروه پزشکان و به ویژه اقشار پزشکی جوان در یک چرخه معیوب قرار خواهند گرفت. در چنین شرایطی رفتارهای یک‌طرفه با جامعه پزشکی و بدون درک شرایط واقعی آنها بر عمق نگرانی و تکدر خاطر این قشر فرهیخته افزوده است که نمونه آن را در رفتارهای مالیاتی سال‌های اخیر می‌توان مشاهده کرد. همه این موارد باعث می‌شود مشارکت در انتخابات برای تمام اقشار و جامعه پزشکی اهمیت داشته باشد و تردید در آن می‌تواند مطالبات جامعه پزشکی و سایر مردم را تحت‌الشعاع خود قرار دهد.

دیدگاه‌های روحانی و ولایتی درباره مطالبات زنان

محبوبه حسین‌زاده: در سال‌های اخیر بحث زنان و حقوق آنان به یکی از مسایل روز تبدیل شده است، اما در دو دوره زمانی، این بحث‌ها به صورت جدی‌تری در سطح کلان مطرح می‌شود. یکی قبل از انتخابات ریاست‌جمهوری که کاندیداهای مختلف تلاش می‌کنند با وعده‌های کلی به زنان، رای آنان را به خود اختصاص دهند و یک‌بار هم در شروع دوره ریاست‌جمهوری که رییس‌جمهور جدید، با ارایه لوایح و سیاستگذاری‌های جدید، نقطه‌نظرات و عقاید واقعی خود در مورد زنان را آشکار می‌کند. تلاش کردیم تا با انجام مصاحبه با ستادهای زنان کاندیداهای مختلف از سیاست‌های آنان در مورد زنان آگاه شویم. از این میان، فقط موفق به انجام مصاحبه با ستاد زنان سه کاندیدا - روحانی، عارف و ولایتی - شدیم. ستاد جلیلی، ما را به مصاحبه فرشته روح‌افزا، رییس ستاد زنان، با شبکه دو صداوسیما ارجاع داد و با وجود تماس‌های مکرر در چند روز متوالی موفق به صحبت با مسوول ستاد زنان بقیه کاندیداها نشدیم. به دلیل محدودیت حجم صفحه و ائتلاف آقایان روحانی و عارف، به ذکر نظرات ستاد روحانی بسنده می‌کنیم.

◣ نظر شما در مورد الحاق به کنوانسیون‌های بین‌المللی برای ارتقای وضعیت حقوقی و اجتماعی زنان، از جمله کنوانسیون منع تمامی اشکال تبعیض علیه زنان، چیست؟

پروین داداندیش، رییس کمیته زنان و خانواده ستاد روحانی: باید این مساله را در نظر بگیریم که کنوانسیون منع تبعیض علیه زنان در دوره دولت اصلاحات به مجلس رفت و دوبار به شورای نگهبان فرستاده شد و در نهایت به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع داده شد. این کنوانسیون در دو کمیسیون مجمع مورد بررسی قرار گرفت ولی با توجه به شرایط آن زمان، مجمع این مساله را مسکوت گذاشت. روحانی با توجه به تخصص در زمینه حقوق مدنی، اگر در انتخابات برنده شود، می‌تواند تدبیری بیندیشد که نتیجه‌ای که از این مصوبه مجمع بیرون می‌آید، به‌نفع زنان باشد. او با توجه به حساسیتی که به مساله زنان دارد، باید جوابی به این خواسته بدهد.

فاطمه سلیمی، رییس کمیته بانوان ستاد ولایتی: الحاق ایران به کنوانسیون جزو مواردی است که باید در مجلس مصوب شود. اما آنچه مسلم است، ولایتی با توجه به دیدگاه خاصی که نسبت به نقش بانوان دارد و زن را با مرد برابر می‌داند، اگر قرار باشد لایحه‌ای از سوی دولت به مجلس در این مورد ارایه کنند، این کار را انجام می‌دهند.

◣ نظر شما در مورد قوانینی از جمله دیه و ارث نابرابر چیست؟

داداندیش: برخی از قوانین که این استنباط و نگرش در موردشان وجود دارد که تبعیض‌آمیز هستند و به شرع نسبت داده می‌شوند، در قرآن آمده است و جزو قوانین شرع است. نظر روحانی در مورد این قوانین، این است که باید این مسایل در حوزه‌های علمیه حل شود. این قوانین باید با استناد به اجتهاد از طریق مراجع در حوزه علمیه بررسی شود و با توجه به شرایط زمانی و مکانی در مورد آن نظر بدهند. این مساله در حوزه اختیارات ریاست‌جمهوری نیست. اما برخی از قوانین که به غلط از اسلام استنباط شده، می‌توانند تغییر کنند. روحانی در سخنان خود گفته است: «دولت آینده، دولت تدبیر و امید، دولتی فارغ از تبعیض و نگاه جنسیتی است. این دولت میان زن و مرد در کسب انواع موقعیت‌های اجتماعی و شغلی، تبعیض قایل نمی‌شود.» او همچنین گفته است: «در دولت تدبیر و امید، لوایح خاصی برای حمایت از زنان به مجلس تقدیم خواهد شد. دولت آینده بر عدالت به معنای فرصت‌های برابر تاکید دارد.» «به امید روزی که زنان احساس کنند در جامعه با مردان، حقوق و فرصت برابر اجتماعی دارند.»

سلیمی: یکسری از این قوانین قابل تغییر و بررسی است و حقوق زنان نباید ضایع شود و تا جایی که ممکن است باید برابری را رعایت کنیم. حقوق زنان خانه‌دار باید مورد تفحص و بررسی قرار گیرد و این کار باید توسط زنان کارشناس و خود بانوان صورت گیرد و باید این مساله را به زنان تحصیلکرده و توانمند سپرد تا بدون تبعیض‌قایل‌شدن در مورد مشکلات زنان پاسخگو باشند و بررسی لازم را برای ارایه این لوایح انجام دهند.

◣ نظر شما در مورد حقوق نابرابر زنان در داخل خانواده چیست؟ و چه راهکارهایی برای رفع این تبعیض‌ها باید اندیشیده‌شود؟

داداندیش: روحانی، معتقد به حقوق زنان است و در برنامه‌اش هم به این موضوع پرداخته است. برنامه روحانی دارای شش هدف است و استراتژی‌های مختلفی برای دستیابی به این اهداف تعیین کرده است. یکی از استراتژی‌های ایشان، استیفای حقوق شرعی و قانونی است و راهکارهای ذکر شده برای آن «بازنگری در قوانین خانواده، تقویت ضمانت اجرایی قوانین؛ تصویب قوانین جدید در جهت رفع ظلم و خشونت در خانواده و اجتماع نسبت به زنان» است. اجرایی کردن قانون بیمه همگانی برای زنان خانه‌دار با اولویت زنان سرپرست خانوار از دیگر برنامه‌های ایشان برای زنان است.

سلیمی: نظر ولایتی این است که زنان، نفر اصلی و مدیر خانواده هستند و تامین حقوق و امنیت زن باعث امنیت خانواده می‌شود. در این مورد هم باید همانند سوال قبلی اقدامات لازم صورت گیرد.

◣ نظر شما در مورد امنیت روانی زنان در فضاهای عمومی چیست؟

داداندیش: یکی از راهبردهای روحانی، حل مشکلات ویژه دختران جوان و زنان است. ایجاد امنیت اجتماعی و مقابله با خطرات و آسیب‌های متوجه زنان، از جمله راهکارهای ایشان است. ایشان معتقد است که نابرابری بین دختران و پسران باید از بین برود. نظر روحانی این است: «لایحه حمایت از خانواده با محوریت ازدواج مجدد مردان و شیوه اجرای طرح امنیت اخلاقی و اجتماعی در خیابان‌ها، مورد انتقاد بوده و باید مورد بازنگری فقهی متناسب با شرایط روز از سوی علما و مراجع تقلید صورت گیرد.» این ناامنی روانی باعث می‌شود که دختران جوان وارد حوزه ازدواج نشوند. ایشان نظرشان این است که این ناامنی‌ها، چه در اجتماع و چه در خانه، باید از بین برود.

◣ نظر شما در مورد حقوق اجتماعی و اقتصادی زنان و در مورد سهمیه‌بندی جنسیتی و ایجاد محدودیت برای زنان برای ورود به عرصه‌های فعالیت اقتصادی چیست؟

داداندیش: روحانی، موافق سهمیه‌بندی جنسیتی و دیگر تبعیض‌ها در زمینه انتخاب شغل نیست. یکی از استراتژی‌های وی، افزایش سهم زنان در پیشرفت‌های اجتماعی، نگاه برابر به استعدادهای مدیریتی، علمی و پژوهشی زنان است. دختران ما در همه مراحل تحصیلی، عالی ظاهر می‌شوند ولی تعداد آنها به عنوان استاد یا در حوزه‌های پژوهش و پست‌های کلیدی و مدیریتی بسیار کم است. ایجاد فرصت‌های شغلی بیشتر برای زنان، افزایش مهارت‌های زنان، ارتقای مشارکت زنان در عرصه‌های مدیریتی، تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری از جمله برنامه‌های ایشان است. نظر روحانی این است که حتی سازمان‌هایی که تعداد زیادی کارمند زن دارند، ولی باز هم تعداد مدیران زن کمتری دارند در حالی که باید تلاش کنیم تا زنان را به سطوح مدیریتی بیاوریم.

علاوه بر این باید شاخص‌های بهداشت سلامت زنان و دختران را هم ارتقا دهیم و این را به بالاترین سطح شاخص‌های توسعه برسانیم و مشکلاتی مانند نرخ مرگ‌ومیر مادران، نوزادان و بیماری‌های خاص دختران و زنان، مشکلات ستون فقرات و دیگر مشکلات و ناهنجاری‌های جسمی دختران و دیگر بحث‌ها را هم باید حل کرد.

او توسعه سازمان‌های مردم‌نهاد زنان را مدنظر دارد و معتقد است که خیلی از کارها را باید به دست مردم داد در حالی که ما تعداد زیادی از این سازمان‌ها را در دولت قبلی از دست دادیم. باید از این سازمان‌ها هم حمایت قانونی کرد و هم حمایت‌های مالی. اگر قرار است این سازمان‌ها بازوهای کمکی دولت باشند، پس باید از لحاظ مالی هم حمایت شوند.

روحانی همچنین گفته است که دولت آینده باید نسبت به کاهش آمار دختران تحصیلکرده جویای کار اقدام کند و برای زنان ایجاد اشتغال کند.

◣ چه راهکارهایی برای تامین امنیت اقتصادی زنان - چه زنان شاغل و چه زنانی که به خواست خود مادر بودن و خانه‌داری را انتخاب کرده‌اند - دارید؟

داداندیش: یکی از استراتژی‌های روحانی برای مباحث اقتصادی، افزایش توانایی‌های اقتصادی زنان است. این کار باید از طریق نظارت بر حقوق شغلی زنان در بخش دولتی و خصوصی، محاسبه کار زنان خانه‌دار در تولید ناخالص ملی، کاهش تفاوت فاحش نرخ بیکاری زنان، رفع محرومیت از چهره زنان روستایی با اختصاص سهم معین از اعتبارات و تسهیلات روستایی و رفع تبعیض و ناامنی شغلی از جامعه زنان کارگر صورت گیرد. زنان روستایی همانند مردان زحمت می‌کشند، هم در مزارع و بیرون از خانه کار می‌کنند و هم در داخل خانه ولی برای این کارها هیچ مزدی دریافت نمی‌کنند و در حالی که خودش ثروت به وجود آورده است، سهمی از این ثروت نمی‌برد. زنان کارگر هم از قشر محروم‌تری هستند و چون به این شغل نیاز دارند، مجبورند هر کاری را با حقوق کمتری و بدون بیمه انجام دهند. این شرایط باید تغییر کند.

علاوه بر این باید کار زنان خانه در تولید ناخالص ملی محاسبه شود. زنان، کارهای زیادی در خانه انجام می‌دهند که وظیفه‌شان نیست و هرچند با انجام این کارها به اقتصاد خانواده و در نهایت به اقتصاد کشور کمک می‌کنند، اما این در آمارها در نظر گرفته نمی‌شود. هم‌اکنون زنان خانه‌دار جزو افراد بیکار محسوب می‌شوند در حالی که باید این زنان بیمه شوند و بیمه تامین اجتماعی و بازنشستگی داشته باشند.

◣ سازوکارهای حمایتی شما برای زنان در شرایط تحریم‌هاچیست؟

داداندیش: اولین کار، برداشتن تحریم‌هاست چون اگر نتوانیم تحریم‌ها را برداریم، نمی‌توانیم بقیه مشکلات را حل کنیم. برنامه روحانی در بخش زنان و خانواده، دو هدف دارد. تقویت نهاد خانواده و ضرورت ایجاد رضایتمندی در زندگی خانوادگی. وقتی راهکارها را طرح می‌کنند، می‌گویند که دولت باید اولویت را به خانواده‌های نیازمند برای تامین نیازهای اساسی مثل خوراک و پوشاک و بهداشت دهد و حتما باید برنامه‌ریزی‌های ویژه‌ای برای این کار صورت گیرد. باید یارانه‌ها برای زنان سرپرست خانوار و نیازمند افزایش یابد و اینها بحث‌هایی است که ایشان مطرح کرده‌اند و امیدواریم که بتوانیم. او در یکی از برنامه‌های خود از «بازآوری رفاه برای تمامی بانوان نستوه ایران» گفته است و هدفش این است که دنبال حکمرانی خوب باشد و این حکمرانی خوب باید امید و آرامش و رفاه را به زندگی ایرانیان برگرداند. باید اعتماد عمومی که یک سرمایه اجتماعی است بازسازی شود و روحانی برای بازسازی این اعتماد به زنان و جوانان رجوع می‌کند.

سلیمی به این سوال هم پاسخی نداد با این استدلال که در صورت برگزیده شدن ولایتی به ریاست‌جمهوری، تلاش می‌شود تا تحریم‌ها برداشته شود و این سوال دیگر موضوعیت نخواهد داشت.

نگاه

برای حفظ محیط زیست رای می‌دهم

محمد درویش
کارشناس محیط زیست

● من رای می‌دهم چون به این نتیجه رسیدم اگر سیاست‌های درستی توسط عالی‌ترین مقام اجرایی کشور در حوزه مدیریت سرزمین اعمال نشود، حرکت اجتماعی رو به رشد هموطنانم، به شدت دچار اختلال و لکنت می‌شود. این همان آموزه‌ای است که در اصل ۵۰ قانون‌اساسی بر آن تاکید شده است، به همین دلیل با بررسی برنامه‌های داوطلبان ورود به ساختمان پاستور تصمیم گرفتم به آن داوطلبی رای دهم که برنامه‌هایش با اصل ۵۰ نزدیکی بیشتری داشته باشد. من فکر می‌کنم که اگر این اتفاق رخ ندهد کشور ما دچار یک نوع بسیار خطرناک از بدهکاری خواهد شد که اصطلاحا آن را بدهکاری اکولوژیکی می‌دانند؛ نوعی از بدهکاری که در صورت وقوع، دیگر امکان جبران و اصلاح آن وجود ندارد و سبب ورشکستگی کامل یک سرزمین می‌شود. کشورهای زیادی هستند که تاکنون دچار چنین بحرانی شده‌اند، در همسایگی ما کشور عراق، تعداد چشمه‌های تولید گردوخاک در فاصله دو دهه اخیر از شش عدد به ۲۱۴ عدد افزایش یافته‌اند. سطح آب زیرزمینی به پایین‌ترین حد خود رسیده، ۸۰ درصد از اراضی زراعی رها شده و تقریبا تمامی تالاب‌های عراق نابود شده است. در منطقه ساحل صحرا در آفریقا در شمال مرکزی این قاره در دهه ۱۹۶۰ تا ۱۹۸۰ بزرگ‌ترین موج مهاجرت دنیا رخ داد که ناشی است از فقر گسترده این سرزمین، رشد بی‌رویه بیابان‌زایی و آنچه که ما آن را بدهکاری اکولوژیک می‌دانیم. انتظار ما از فردی که سکان اجرایی دولت را در دست می‌گیرد، این است که بارگذاری توسعه را به تفکیک ۳۱ استان کشور براساس توانمندی‌های بوم‌شناختی و مزیت‌های واقعی مناطق کشور طراحی کند که این محقق نمی‌شود مگر اینکه سند آمایش سرزمین که در دولت نهم پس از انحلال سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور عملا بر زمین مانده، دوباره احیا شود. دولت‌ها به دو طریق می‌توانند نقش مثبتی در حفظ محیط‌زیست ایفا کنند، یک عملکرد مستقیم آنها و میزان پایبندی به رعایت هنجارهای محیط‌زیستی در چیدمان توسعه و دومی که شاید مهم‌تر از اولی باشد، میزان پایبندی به جریان آزاد اطلاع‌رسانی و اجازه فعالیت به نهادها و تشکل‌های مردم‌نهاد در حوزه محیط‌زیست است تا به این‌ترتیب، هم مردم به مطالبات خود در این حوزه آگاه شوند و هم بتوانند با امید این مطالبات را از دولتمردان خود پیگیری کنند.